

« БЕКІТІЛДІ »

Бас директордың м.а.

ҚР ЕХӘКМ «ӘОД ҒПО» ШЖК РМК

С.Смайлова

2022 жылғы 21.09 № 449-Пр. Бұйрығы

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт
Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің**

**«Әлеуметтік оңалтуды дамытудың ғылыми-практикалық орталығы»
Шаруашылық жүргізу құқығындағы
республикалық мемлекеттік кәсіпорны**

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес әзірленген және Республикалық мемлекеттік кәсіпорнының құқығындағы мынадай салалардағы тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар жүйесі болып табылады. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің «Әлеуметтік оңалтуды дамытудың ғылыми-тәжірибелік орталығы» шаруашылық басқармасының (бұдан әрі – ӘОД ҒПО):
  - 1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт әсер ететін салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;
  - 2) өз құзыреті шегінде басқарушылық және басқа шешімдерді дайындау және қабылдау;
  - 3) нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау;
  - 4) «ӘОД ҒПО» өмір сүру саласының ерекшеліктеріне байланысты туындайтын басқа да қатынастармен.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты – Сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу, құқықтық сауаттылықты арттыру және ӘОД ҒПО қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеушілік.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары:
  - 1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты және ӘОД ҒПО қызметкерлерінің өз құқықтары мен міндеттерін жүзеге асырудағы жауапкершілігін қалыптастыру;
  - 2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уактылы анықтау және олардың жағымсыз салдарларының алдын алу;
  - 3) ӘОД ҒПО тиімділігін арттыру.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қағидаттары:
  - 1) заңдылық;
  - 2) ашықтық;
  - 3) этика;
  - 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлықтан қорғау;
  - 5) мүдделер қақтығысын болдырмау.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және енгізу:

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жеке және заңды тұлғалардың жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және функцияларды орындау кезіндегі ӘОД ҒПО қызметінде қолданылады;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт ӘОД ҒПО барлық қызметкерлері үшін міндетті;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және жүзеге асыру үшін ӘОД ҒПО қызметкерлері дербес жауапты болады.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес өзгертілді.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты қызмет саласына қарай ӘОД ҒПО қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандартын ӘОД ҒПО қызметкерлерінің сақтауын бақылауды ӘОД ҒПО құқықтық және кадр жұмысы бөлімі жүзеге асырады.

1) Заң департаментінің және кадр жұмысы басқармасының басшысы тоқсан сайынғы негізде есепті айдан кейінгі айдың 10-күніне дейін осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандартының сақталуы туралы ӘОД ҒПО бас директорына есеп береді.

2) қажет болған жағдайда ӘОД ҒПО бас директоры басқа уақытта Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың сақталуы туралы ақпаратты сұрата алады.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеуші: Заң департаменті және ӘОД ҒПО кадрлар бөлімінің басқармасы.

10. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру.

10.1 Тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар:

1) жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз етуге, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін заңда белгіленген тәртіппен және мерзімде қарауға, олар бойынша қажетті шаралар қабылдауға:

1.1) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге;

1.2) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулер мен тыйымдарды сақтауға;

1.3) қызметтік міндеттерін орындау кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты қандай да бір материалдық игіліктерді, қызметтерді және басқа да жеңілдіктерді қабылдамау;

1.4) мүдделер қақтығысын болдырмауға, олар туындаған жағдайда заңнамаға сәйкес оларды жоюға шаралар қабылдауға;

1.5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және қызметкерлердің Корпоративтік этика кодексінің талаптарын қатаң сақтауға;

1.6) мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманы қатаң сақтауға; қызметтік міндеттерін тиімді атқару үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыруға, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулер мен бостандықтарды сақтауға;

1.7) жекелеген міндеттердің орындалуын реттейтін нормативтік құқықтық актілерде алшақтықтар анықталған жағдайда дереу осы актілерге өзгерістер енгізуге бастамашылық етуге;

1.8) шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде жеке және заңды тұлғаларға заңсыз артықшылық бермеуге;

1.9) қамтамасыз етілуі заңнамада көзделген ақпаратқа жеке және заңды тұлғалардың қолжетімділігін қамтамасыз етуге, сенімді және толық ақпаратты беруге;

1.10) лауазымдық мүдделердің жеке мүдделерден басымдылығын мойындау;

1.11) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге, сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұруға, оның кез келген көріністеріне төзбеуге;

11. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: өз құзыреті шегінде басқарушылық және басқа шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде.

11.1 Тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар:

1) мүдделер қақтығысына жол бермеуге, олар туындаған жағдайда заңға сәйкес оларды жоюға шаралар қабылдауға;

1.1) өздеріне берілген құқықтар шегінде және қызметтік міндеттеріне сәйкес өкілеттіктерді жүзеге асыруға;

1.2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау кезінде заңдылық қағидаттарын басшылыққа алуға, өзінің немесе үшінші тұлғаларға пайда келтіру мақсатында ұсынымдар әзірлеу үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

1.3) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін объективті карауға, тек қана заңға сәйкес ұсыныстар әзірлеуге;

1.4) қызметкерінің құзыретіне жататын шешімдерді қабылдау кезінде олардың заңды міндеттерін орындауға байланысты материалдық игіліктерді, қызметтерді және басқа да артықшылықтарды қабылдамау;

1.5) қабылданған шешімдердің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз ету:

- бюджет қаражатының жұмсалуды жүзеге асыру;

- қаражат пен материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету;

- тауарлы-материалдық қорлар мен негізгі құралдарды беру және есептен шығару үшін бастапқы құжаттарды (шот-фактураларды) тіркеу, сондай-ақ оларды есепке алу және сақтау;

- ӘОД ҒПО активтерін басқару бойынша жұмыстарды ұйымдастыру;

- ӘОД ҒПО сатып алу жоспарын жасау, өзгертулер мен толықтырулар енгізу.

1.6) бақылау шараларын және шешім қабылдауды көздейтін өзге де әрекеттерді жүзеге асыру кезінде мәселелерді объективті түрде карауға, тек заңға сәйкес шешімдер қабылдауға;

1.7) қызметкерлердің корпоративтік этика кодексін қатаң сақтауға;

1.8) мінез-құлықтары арқылы жоғары әдептілік, адалдық, мызғымастық, тектілік, бейтараптық, немқұрайлылық үлгісі болу;

1.9) біреудің мүддесін қорғамау;

1.10) меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуге, кадрларды туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларын болдырмау, конкурстық рәсімдерді өткізу кезінде заңда көзделмеген артықшылықтарды (протекционизм, непотизм) бермеуге, жеке қарым-қатынастар

жоғарылату, көтермелеу немесе жазалау, кадрлық және әлеуметтік мәселелерді шешу үшін басты қатынас болмауы керек.

11. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау кезінде.

12.1 Тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар:

12. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: өмір сүру сферасының ерекшеліктеріне байланысты туындайтын басқа да қатынастар жағдайында.

13.1 Тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар:

1) мемлекеттің мүдделеріне нұқсан келтіретін, ӘОД ҒПО жұмыс істеуіне кедергі келтіретін немесе оның тиімділігін төмендететін әрекеттерге қарсы тұруға;

1.1) көрсетілетін қызметтерді, жұмыстарды, тауарларды жеткізушіні анықтау туралы шешім қабылдау кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

1.2) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын ақпаратты пайдаланбауға;

1.3) өз міндеттерін орындау кезінде іскерлік этикет пен қызметтік мінез-құлық ережелерін сақтауға;

1.4) Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтарды және өзге де құқық бұзушылықтарды жасауға жол бермеуге.

Орындаушылар:

Кадрлар бөлімінің басшысы _____

Заң бөлімінің басшысы _____

_____ Пшеничникова Е

_____ А.Жоргекпаева